

Jak se (také) dělá propaganda

Při příležitosti výročí konce války sleduji informace o pietních akcích, články, názory, připomínky. Narazil jsem na článek s názvem „10 ikonických fotografií z II. světové války“. Je školským příkladem nepravdivé propagandy.

Propaganda se dělá různě. Hlavně křivě. Takou jsem potkal dokonce i ve fotografii. Šlo o článek s názvem „10 ikonických fotografií z II. světové války“. Článek je školským příkladem nepravdivé propagandy.

Přehledu top ten fotografií z II. světové války vévodí fotografie vztyčování vlajky USA během bitvy o Iwođžimu (autor Joe Rosenthal).

Další zachycuje pochodující německou jednotku v červnu roku 1940 před

Vítězným obloukem v Paříži.

Jiná zachycuje všeřikající reakci francouzského občana na příchod nacistů.

Nechybí Den D a americké pěší divize Beach v bitvě o Robert F. Sargent s smrtí).

vyloďení 1. na pláži Omaha Normandii (autor názvem Do spárů

A nakonec skutečně legendární vítězný políbek námořníka s kolemjdoucí sestřičkou na Time Square (autor Victor Jorgensen). Jsou tu další charakterizující

historické okamžiky:

Vězni putující vlakem z Bergen-Belsenu jsou zachráněni americkými vojáky v dubnu 1945.

Během bitvy o Tarawu zahynulo více než tisíc amerických vojáků a přes dva tisíce bylo zraněno. Na snímku převážejí vojáci své zraněné spolubojovníky na břeh.

Dvě

lidské lebky a nápis „*Tito muži neužívali Atabrine*“ měly fungovat jako dostatečné varování pro vojáky v Africe, kteří by si nebrali léky proti malárii.

Francouzi oslavují vylodění Spojenců v Normandii. Fotografie se symbolickým spojením zemí na kočárku s dítětem pořídil patolog Sylvester F. Crynes.

Mladí slaví vítězství Ameriky nad Japonskem.

Jsou to známé fotografie. Výborné. Perfektně charakterizují výrazné okamžiky II. světové války.

Ale něco se mi zdá divné: Jsou to fotografie pouze ze západní fronty. Je to pouze proamerická propaganda. Propaganda tvrdící, že II. světová válka se odehrávala pouze tam, kde bojovaly armády USA a Velké Británie.

Přítom obrazovou ikonou porážky nacistů je a navždy zůstane vyvěšení sovětské vlajky nad Reichstagem v roce 1945 – je to autentická reportážní fotka (fotograf

Jevgenij Chalděj byl v tom okamžiku na místě), nikoli inscenovaná jako fotografie amerických vojáků při vztyčování vlajky USA během bitvy o Iwodžimu (fotograf na místě aktuálně nebyl, přijel o několik dní později; požádal několik vojáků US Army, ať vztyčování vlajky předvedou – dokonce to nebyli ani ti, kteří ji po vítězném boji skutečně vztyčovali; ale dostal za ni Pulitzerovu cenu).

Ne, fotografie vyvěšení sovětské vlajky nad Reichstagem v roce 1945 zde být nesmí: Je to přece fotografie jak *sovětskou* vlajku na Reichstag po dobytí Berlína v 1945 vyvěšují *sovětští* vojáci – a to nynější ideologická mašinérie připustit nemůže. Druhou světovou válku přece vyhráli Američané nebo alespoň Spojenci – tím, že nacistické armády porazili u Moskvy a Stalingradu, že ano. Tehdejší Rudá armáda tehdejšího SSSR (Svazu sovětských socialistických republik) přece jenom přihlížela. Z bezpečné vzdálenosti. S rukama za zády. Vždyť II. světová válka se odehrávala jen na západní frontě, kolem Japonska, u Tobruku..., že ano.

A mohl bych se dále ptát: Proč tu jako ikonická není fotka Dmitrije Baltermanca *Hoře (Kerč)*?

Proč tu není fotografie *Nekonečný zástup Němců zajatých u Stalingradu (90 000 zajatých)* – vždyť právě tehdy nastal zásadní obrat ve II. světové válce.

A proč tu nejsou další a další?

Takto se dělá propaganda a ideologie – zamlčováním faktů. Pokřivená ideologie rejdí i v dějinách fotografie.

PhDr. Vladimír Pelc, člen Předsednictva ČSNS